

Osnivanje i početak rada Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

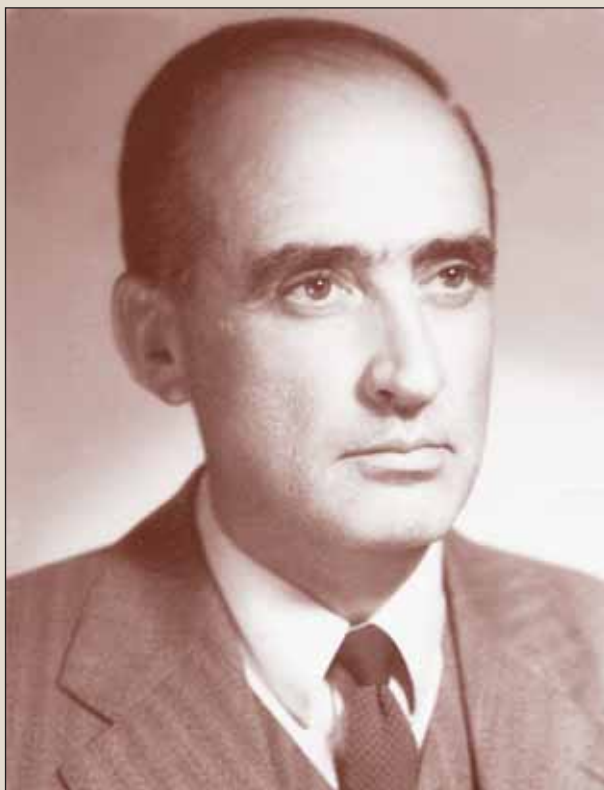
Prve godine djelovanja Kineziološkog fakulteta

OSNIVANJE KINEZIOLOŠKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU KOJI JE ZAPOČEO S RADOM 1959. GODINE KAO VISOKA ŠKOLA ZA FIZIČKU KULTURU U ZAGREBU PREDSTAVLJA VRLO VAŽAN TRENUTAK U RAZVOJU SPORTSKOG I TJELOVJEŽBENOG POKRETA U HRVATSKOJ. PEDESETIH GODINA 20. STOLJEĆA NAJOZBILNIJA PREPREKA RAZVOJU TJELOVJEŽBENOG I SPORTSKOG POKRETA U TADAŠNJOJ HRVATSKOJ BIO JE NEDOSTATAK PRIMJERENO ŠKOLOVANIH STRUČNIH KADROVA. NAROČITO SE TO ODNOSILO NA TEMELJNI KADAR - NASTAVNIKE I PROFESORE KINEZIOLOGIJE ¹.

Piše **Zrinko Čustonja**

Sabor Narodne Republike Hrvatske je u srpnju 1959. godine izglasao Zakon o osnivanju Visoke škole za fizičku kulturu u Zagrebu. Nastava na Visokoj školi za fizičku kulturu započela je svečanim otvaranjem 3. studenoga 1959. godine. U razdoblju od oko tri mjeseca od donošenja Zakona do početka rada Visoke škole obavljene su pripreme radnje nužne za početak rada Visoke škole. U tom razdoblju izabrani su prvi nastavnici i tijela upravljanja Visokom školom, postavljena je administracija, ustrojene su katedre putem kojih se organizirao nastavni rad, osigurana je materijalna baza, pristupilo se razradi nastavnog plana i programa, doneseni su najvažniji pravilnici, raspisan natječaj za upis studenata te organiziran i proveden prijemni ispit. Olakšavajuća okolnost prilikom rješavanja većine navedenih pitanja bila je činjenica da su cjelokupni kadar (stručni i administrativni) i materijalna baza (prostor i oprema) Zavoda za fizički odgoj preneseni na Visoku školu za fizičku kulturu. Zavod za fizičku kulturu je u prosincu 1959. godine i formalno-pravno prestao postojati.

Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske imenovalo je izvanrednog profesora Miloja Gabrijeleća za prvog direktora¹ Visoke škole za fizičku kulturu u Zagrebu te Ko-

Miloje Gabrijeleć, prvi direktor Vijeća
Visoke škole za fizičku kulturu

misiju za izbor prvih nastavnika.² Komisija je predložila kandidate koji su kasnije bili i potvrđeni u sljedećim zvanjima: izvanredni profesor Miloje Gabrijeleć za predmet Igre; izvanredni profesor Miro Mihovilović za predmet Teorija fizičke kulture; izvanredni profesor Emil Vukotić za predmet Gimnastika, asistent Nikola Despot za predmet Gimnastika, asistent Vicko Lučić za predmet Plivanje; asistent Živko Radan za predmet Sportske igre; asistent Tatjana Šadura za predmet Gimnastika za žene. U prosincu je Marijan Lanc izabran za docenta na predmetu Sportovi. Bilo je ukupno osam stalno zaposlenih i 11 vanjskih suradnika članova nastavnog osoblja. Također su bili raspisani i na-

tječaj za predmete koji se pojavljuju u trećem i četvrtom semestru: Psihologija, Metodika fizičkog odgoja, Historija fizičke kulture i Igre. U sklopu Instituta za istraživanje u fizičkoj kulturi, koji je osnovan 1960. godine, bilo je zaposleno pet stručnih osoba, tj. službenika u zvanjima službenika u znanstvenim ustanovama: inž. arh. Slavko Delfin, znanstveni suradnik; dr. Radovan Medved, stručni suradnik; dr. Vlasta Friedrich, asistent; Andrija Strahonja, asistent i Dolores Čabaković, statističar. Administrativno-tehničkog osoblja bilo je 16.³

Vijeće Visoke škole za fizičku kulturu, kao upravno

tijelo škole, formirano je u studenome 1959. godine. Prvi članovi Vijeća bili su: izvanredni profesor Miloje Gabrijević (direktor), izvanredni profesor Emil Vukotić, izvanredni profesor Miro Mihovilović, inž. arh. Slavko Delfin, znanstveni suradnik i dr. Radovan Medved, stručni suradnik. U prosincu 1959. godine izborom u docenta članom Vijeća postao je i Marijan Lanc⁴.

Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske imenovalo je 6. siječnja 1960. godine članove Savjeta Visoke škole za fizičku kulturu u Zagrebu koji su na svojoj prvoj sjednici 11. ožujka 1960. godine za predsjednika Savjeta izabrali Rudolfa Cara, člana Republičkog vijeća Saveza sindikata Jugoslavije za Hrvatsku i člana Komisije za fizičku kulturu NR Hrvatske. Savjet je donosio najviše odluke koje su "rješavale osnovna pitanja rada i života Visoke škole"⁵. Savjet je, među ostalim, donio odluku o osnivanju i organizaciji nastavnih jedinica te odluku o osnivanju Instituta za istraživanja u fizičkoj kulturi u sklopu kojega je bio organiziran znanstveno-istraživački rad. Nastavni rad organiziran je u sklopu pet katedri: Katedre za teoriju fizičke kulture za čijeg je šefa izabran izvanredni profesor Miro Mihovilović, Katedre za biološko-medicinske znanosti za čijeg je vršitelja dužnosti šefa katedre izabran dr. Radovan Medved, Katedre za gimnastiku za čijeg je šefa izabran izvanredni profesor Emil Vukotić, Katedre za sportove za čijeg je šefa izabran docent Marjan Lanc i Katedre za igre za čijeg je šefa izabran izvanredni profesor Miloje Gabrijević⁶.

Na temelju raspisanog Natječaja za upis studenata u I. godinu studija za školsku godinu 1959./1960. i provedenog prijemnog ispita⁷, upisano je 76 studenata i studentica, od čega 59 muškaraca i 17 žena. Svečanim otvorenjem 3. studenoga 1959. godine započela je nastava na Visokoj školi za fizičku kulturu u Zagrebu u prostorima Zavoda za fizički odgoj, Kačićeva 23, koji je 31. prosinca 1959. prestao s radom. Nastava u prvom semestru trajala je od 3. studenoga 1959. do 15. veljače 1960. godine. Nastava u drugom semestru održavala se od 2. ožujka do 15. lipnja 1960. godine. Od 2. do 21. srpnja 1960. godine održana je nastava logorovanja u Banjolu-ima kod Pule⁸.

Nastavni plan i program

U školskoj godini 1960./1961. završilo se s izradom prvog nastavnog plana i programa⁹ za studij tadašnjeg prvog i drugog stupnja. Nastava na Visokoj školi za fizičku kulturu organizirana je kao nastava drugog stupnja (četverogodišnji studij) za stjecanje visokoškolske spreme, te su izrađeni nastavni programi za većinu predmeta. U suradnji s Višom pedagoškom školom u Zagrebu, koja je 1961. godine ukinuta te je osnovana Pedagoška akademija, usklađeni su nastavni planovi i programi za studij fizičkog odgoja na Višoj pedagoškoj školi, odnosno Pedagoškoj akademiji za stjecanje više školske spreme. Na temelju toga završeni studenti Više pedagoške škole i ostalih viših škola za fizički odgoj su

Službenici Zavoda za fizički odgoj. Drugi slijeva je Miro Mihovilović, direktor Zavoda

Nastava estetske gimnastike u dvorani u Kačićevoj ulici 1961. godine

se mogli kao završeni studenti prvog stupnja (dvogodišnji studij), uz polaganje razlikovnih ispita, upisati na treću godinu studija na Visokoj školi za fizičku kulturu. Također su izrađeni i prvi nastavni planovi i okvirni programi studija usmjerenja za obavezni nastavni smjer za nastavu TZK-a u školama te izborni smjerovi: estetski smjer, sportski smjer (viši sportski treneri), smjer rekreacija i smjer kineziterapija¹⁰.

Konceptija prvog plana i programa studija je imala dva temeljna cilja: prvi, pružiti osnovna znanstveno-nastavna saznanja koja će studente osposobiti za rad u odgojno-obrazovnim institucijama (provođenje nastave Tjelesne i zdravstvene kulture u osnovnim i srednjim školama kao i na visokoškolskim institucijama) i drugi, putem studija usmjerenja omogućiti studentima, sukladno njihovom osobnom izboru, stjecanje potrebnih in-

formacija za rad u sportu, rekreaciji, kineziterapiji ili estetskoj gimnastici i narodnim plesovima. Ovakva koncepcija studija u svojoj osnovi je zadržana do današnjih dana. Takva koncepcija studija primijenjena je prvi put među visokoškolskim ustanovama iz područja fizičke kulture u tadašnjoj Jugoslaviji¹¹.

Izvori i literatura

1. Čustonja, Z. (2004). 45 godina Kineziološkog fakulteta. *Povijest hrvatskog sporta*, 35 (131), str. 5-7.
2. Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu 1959. -1984. (1984). Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu
3. Izvještaj o radu Visoke škole za fizičku kulturu u školskoj godini 1959/60. (1960). Zagreb: Visoka škola za fizičku kulturu u Zagrebu

¹ Dužnosti i ovlasti tadašnjih direktora visokoškolskih ustanova odgovaraju današnjem ustroju visokoškolskih ustanova kojima je na čelu dekan. Stoga se Miloje Gabrijević smatra prvim dekanom današnjeg Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

² Komisija za izbor prvih nastavnika imenovana je u sljedećem sastavu: predsjednik Komisije - dr. Pero Šimleša, izvanredni profesor na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i član Savjeta za prosvjetu NR Hrvatske i članovi Komisije - dr. Arpad Hahn, redoviti profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; dr. Zoran Bujas, redoviti profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; dr. Nikša Allegretti, izvanredni profesor Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Luka Bajakić, predsjednik Savjeta Zavoda za fizički odgoj; Jelica Reljić, prosvjetni savjetnik Zavoda za školstvo NR Hrvatske i Marjan Lanc, tajnik Komisije za fizičku kulturu. (Izvještaj o radu Visoke škole za fizičku kulturu u školskoj godini 1959/60. (1960). Zagreb: Visoka škola za fizičku kulturu u Zagrebu, str. 13.).

³ Izvještaj o radu Visoke škole za fizičku kulturu u školskoj godini 1959/60. (1960). Zagreb: Visoka škola za fizičku kulturu u Zagrebu, str. 13-15.

⁴ Isto, str. 9.

⁵ Isto, str. 8.

⁶ Isto, str. 7-8 i 19-20.

⁷ Svi kandidati, izuzevši one koji su završili srednju školu s odličnim uspjehom, polagali su sljedeći prijemni ispit: prvo, teoretski dio - kandidatima sa

završenom srednjom školom provjeravano je znanje iz kemije, fizike, biologije i filozofije, dok su kandidati bez završene srednje škole (bez završene srednje škole mogli su se upisati oni kandidati koji su imali najmanje 4 godine aktivnog rada u području fizičke kulture na organizacijskim poslovima ili u nastavi ili su bili natjecatelji međunarodnog ili saveznog ranga) polagali su gradivo za srednju školu iz predmeta kemija, fizika, biologija, povijest, filozofija i strani jezik; i drugo, praktični dio - provjeravanje tjelesnih sposobnosti s određenim normama. Za upis se prijavilo 82 kandidata sa završenom srednjom školom, od kojih je 12 odbijeno i 14 kandidata koji nisu imali završenu srednju školu od čega je 8 odbijeno (Izvještaj o radu Visoke škole za fizičku kulturu u školskoj godini 1959/60., str. 36).

⁸ Izvještaj o radu Visoke škole za fizičku kulturu u školskoj godini 1959/60., str. 19 i 36.

⁹ Iako se nastava već od školske godine 1959./1960. odvija po navedenom planu i programu njegova konačna izrada je bila okončana tek tijekom školske 1960./1961. godine.

¹⁰ Za detaljniji prikaz nastavnog plana i programa za školske godine 1959./1960. - 1961./1962. vidi: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu 1959. - 1984. (1984). Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, str. 11 i 12.

¹¹ vidi: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu 1959. - 1984. (1984). Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu, str. 11.